

МІЖМОВНА ВЗАЄМОДІЯ В СУЧАСНОМУ РОСІЙСЬКОМУ ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

У статті аналізується процес міжмовної взаємодії (входження українських культурем до російської мови) в сучасному російському газетному дискурсі, інформаційне та функціональне навантаження української лексики. Українські топоніми, гідроніми, урбаноніми, апелюючи є релевантними мовними одиницями в комунікативних ситуаціях, відбитих на шпальтах російських газет.

Ключові слова: українсько-російські мовні контакти, лінгвокультурема, газетний дискурс.

Вербальна комунікація, крім безпосереднього спілкування, включає в себе різноманітні засоби і форми обміну інформацією (телебачення, радіо, мобільний зв'язок), серед яких чільне місце належить друкованим засобам масової інформації. З-поміж функціональних стилів сучасних літературних мов в останні десятиріччя на перше місце за своїм впливом на мову та її носіїв вийшов газетно-публіцистичний стиль, який потіснив дискурси художньої літератури, панівні в попередні періоди розвитку літературної мови, що стали переважно духовним надбанням інтелектуальної еліти. «Засоби масової інформації є осередком тих процесів, які відбуваються в російській мові. Саме газета, що різко змінила свій вигляд і спрямованість, стимулює ці процеси, розхитує звичні рамки системи, що склалася, активно змінюється характер номінацій»¹.

Сучасна преса, відбиваючи різні форми мовного спілкування, звертається насамперед до споживача інформації: фактор адресата в газетному мовленні відіграє важливу роль, здійснюється моделювання мовлення в комунікативних ситуаціях з урахуванням адресата. Сучасний газетний дискурс схильний до найрізноманітніших модифікацій, трансформацій, реконструкцій щодо мовного оформлення. Преса виступає необхідним компонентом духовного і культурного життя мовної особистості, її ціннісної орієнтації.

«Газетно-публіцистичний стиль — це функціональний стиль суто комунікативного характеру, тексти якого займають проміжну позицію між текстами науково-технічного, ділового та літературно-розмовного стилів»². Газета відображає те, що відбувається в соціумі; соціальні процеси, релевантні для сучасного суспільного життя, віддзеркалюються у стилістиці сучасних газетних матеріалів.

Зміна функціональних інтенцій газетного мовлення спричинила зміну парадигми газетних жанрів, притаманних їм дискурсів. «Тексти мас-медіа, нав'язуючи загальне зниження стилю, ліберальний толерантний смак і тим нейтра-

¹ Валгина Н. С. Активные процессы в современном русском языке.— М., 2007.— С. 133.

² Лейчик В. М. По поводу фразеологической нормы публицистического стиля // Русский язык сегодня.— М., 2003.— С. 783.

лізуючи емоційно-експресивне забарвлення, знімаючи стилістичні заборони, межі культурної дозволеності узусу, явно відсувають убік белетристику як точку відліку у встановленні “правильного” і “бажаного”, вони самі претендують на цю роль, перебудовуючи співвідношення виразних ресурсів складу мови, оцінність, експресію і навіть етику виразних одиниць і засобів»³.

Мова засобів масової інформації, реалізуючи функції повідомлення і функції впливу, є найяскравішим зрізом мови суспільства, введення в тексти ЗМІ іншомовних лінгвокультурам виконує насамперед інформаційну функцію. Стимулюють уведення іншомовних лінгвокультурам у російські газетні дискурси передусім інформаційні приводи, пов’язані з країною функціонування іншої мови, висвітлення подій в тих чи інших закордонних містах тощо.

Стильова багатожанровість мови преси, текстів газетно-публіцистичного стилю дозволяє простежити на мовному матеріалі важливі процеси і закономірності, знакові для певного етапу її розвитку. Протягом останніх двадцяти років мова змінювалася надзвичайно швидко. «Період нестабільності спричинив психологічний та комунікативний дискомфорт... За цей час мова прожила таке життя, яке вона зазвичай проживає за декілька століть»⁴.

Унаслідок формування глобального інформаційного простору, спрямованого на світову інтеграцію, постійно збагачується лексична система сучасних мов за рахунок прямих запозичень і тонкіших процесів проникнення іншомовних лінгвокультурам у мову-реципієнта. При взаємодії двох мов саме лексико-семантична система мови-реципієнта визначає необхідність і сферу запозичень іншомовних лінгвокультурам⁵.

Співіснування близькоспоріднених мов на одному культурному просторі, різний ступінь білінгвізму їхніх носіїв є причинами стихійного, іноді спонтанного проникнення лінгвокультурам з однієї мови в іншу. Українські лексеми збагатили словниковий фонд сучасної російської мови, відкрили нові горизонти функціональних можливостей мовних одиниць у російському газетному дискурсі різних жанрів.

Українські культурами в російському газетному просторі ще не були предметом дослідження мовознавців, хоча російське газетне мовлення навіть за умов існування окремих держав — Російської Федерації та України — із достатньою повнотою представляє україніку в широкому розумінні.

Функціональні зміни в газетному мовленні знаходять відображення в новій парадигмі газетних жанрів, яка виникає як у межах окремого видання, так і в пресі в цілому. Для сучасного періоду характерним є нівелювання власне інформаційних «новинних» жанрів, розвиток жанрів аналітичного типу (проблемні статті, думки експертів, журналістські розслідування, відповіді на питання в інтерв’ю з відомими політичними, громадськими, культурними діячами, рекомендації і застереження)⁶.

У різних жанрах російських газет зустрічаються українські лінгвокультурами, що є предметом запропонованого дослідження, метою якого є виявлення тенденцій у способах вербального представлення україніки (української історії, географії, культури, побуту, ментальності) в російських газетних і журнальних

³ Костомаров В. Г. Наш язык в действии. Очерки современной русской стилистики. — М., 2005. — С. 262.

⁴ Кронгауз М. Лингвист не может быть диктатором // Русский журнал. — 2007. — 28 нояб.

⁵ Аристов В. М. Англо-русские языковые контакты и заимствования XVI–XX вв. — Ленинград, 1980. — С. 28.

⁶ Какорина Е. В. Сфера массовой коммуникации: отражение социальной дифференцированности языка в текстах СМИ // Современный русский язык. Социальная и функциональная дифференциация. — М., 2003. — С. 242.

текстах різних жанрів і політичних орієнтацій авторів та видань. Співвідношення: специфіка видання — набір жанрів — специфіка мови слугує підґрунтям дослідження українських культурем у російських ЗМІ. Джерельною базою є матеріал загальнонаціональних газет і журналів («Известия», «Комсомольская правда», «Коммерсант», «Новый мир», «Знамя»), а також російськомовних газет України («2000», «Сегодня», «Столичные новости»).

Набір жанрів — тематично пов'язані з Україною інформаційні нотатки, аналітичні статті, театральні та кінорецензії — відбиває специфіку мови, активні мовні процеси. Російські видання демонструють глобальний тренд демократизації мови ЗМІ. Настанова преси на живу мовленнєву стихію соціуму є однією з причин уведення в тексти українізмів із високим ступенем емоційних конотацій — *геть, ганьба*, які функціонують в усному мовленні, потім вони включаються до писемних російських текстів на мітингових плакатах, постерах тощо: *Геть олигархов!* (напис на плакаті соціалістів в Одесі, зафіксований на фото в газеті «Известия»).

Тематично зумовлене, інтенційно вмотивоване вживання українізмів характерне для загальних видань, орієнтованих на широкого адресата. Простір масової комунікації: ТБ, радіо, преса, почасти Інтернет є тим середовищем, у якому об'єднуються і перемішуються безліч мовних потоків із різних підсистем мови, де, власне, відбуваються процеси, що впливають на стан літературної мови в цілому. Найважливішими з-поміж них є засвоєння мовним колективом іншомовних запозичень, популяризація економічної, політичної та іншої термінології⁷.

Однорідність мовної фактури тексту зумовлюється темою та адресатом видання: у загальнонаціональних газетах дискурси про Україну наповнюються українізмами, які вербально передають культурну, економічну, політичну та іншу інформацію адресату — російському читачеві.

ЗМІ є ініціаторами і провідниками запозичень, формують склад активного словника соціуму, тиражують нові іншомовні запозичення і сприяють їх семантичній адаптації у сфері масової комунікації, що пов'язано зазвичай зі змінами обсягу поняття та з розвитком переносного значення слова, зміною тематичної спрямованості, прикріпленості та функціональною сферою побутування слова в мові.

Частотність українізмів у російському газетному дискурсі про Україну є жанрово залежною. Українські лексеми, які мають кореляти в російській мові, є частотнішими в таких газетних жанрах, як інтерв'ю з громадянами України, незалежно від їхньої етнічної належності, в інформаційних дописах, і менш частотними — в аналітичних статтях, оглядах і т. ін.

Українізми в мові російських ЗМІ номінують нові значущі реалії сучасного економічного та політичного життя, пов'язані із соціально-політичними змінами (*заробитчанин, заробитчанка, заробитчане*), офіційні назви державних інституцій (*Верховная Рада, Киеврада, Рада*). У масовій комунікації вони виконують як номінативну, так і експресивну функції: українські елементи привертають увагу адресата і надають дискурсу особливої виразності. При цьому спостерігається усвідомлене використання елементів однієї мови в текстах іншою мовою.

Українізми акумулюють у собі як власне мовне уявлення, так і тісно пов'язану з ним «позамовну культурну сферу» — стійку мережу асоціацій. Вони всотують у себе поняття, реалії, події, що стосуються етнографії, фольклору, мистецтва, взагалі духовного життя, суспільної, господарської діяльності та побутового життя українського народу. Вони відбивають національну модель світу, сприяють досягненню високого ступеня виразності, експресії з метою впливу на одержувача інформації.

⁷ *Какорина С. В.* Знач. праця.— С. 251.

Жанрово-стильова залежність функціонування українізмів у друківаних російських виданнях виявляється в тому, що в текстах офіційно-ділового стилю, опублікованих у ЗМІ, які вербалізують ідеї нових законів, депутатські запити тощо, зустрічається лише українська топонімічна лексика і номінації українських підприємств.

Комунікативна культура віддзеркалюється в мові ЗМІ, оскільки поряд з інформаційною функцією вони виконують також функцію впливу на ментальність і вчинки адресата. Реалізації інтенцій адресанта сприяють і мовні засоби, використовувані ним, у тому числі й інокультурні елементи.

«У сфері масової комунікації, де очевидним є великий комунікативний розрив між адресантом і адресатом, виникає проблема повноцінності / неповноцінності їхнього комунікативного контакту. Смысл висловлення навряд чи може зводитися до смислу, який надає висловленню адресант. Інформативність тексту вимірюється не загальною кількістю інформації, що міститься у повідомленні, але лише тією її кількістю, яка стала надбанням реципієнта»⁸.

Різноманітною є жанрова палітра газетних текстів, у яких функціонують українські культурами (це не просто українізми — українські лексеми, фразеологізми, ономастична та апелятивна лексика, але й російські номінації подій української історії, культури, побуту). В основному це статті, тематично пов'язані з Україною: новинні інформації, аналітичні статті, імітація спілкування українців або осіб, які походять з України. Вводячи в дискурс українізми, журналіст відображає мовний побут соціуму, російськомовних мешканців України. Українськими культурами можуть виступати українські прислів'я, приказки, літературні цитати, назви класичних і популярних літературних, музичних, мистецьких творів, цитати з популярних пісень, висловлювання сучасних політиків (*маємо те, що маємо; любі друзі*), учених і т. ін.

Настанова на відображення живої мовної стихії соціуму, діалогізованість багатьох газетних жанрів, відтворення комунікативних навичок адресанта і адресата актуалізує функціонування українських лінгвокультурем у газетно-публіцистичному стилі сучасної російської літературної мови. Самі лексеми, що номінують українські культурами, не є чимось чужим для носія російської мови, оскільки часто функціонують на периферії російської літературної мови, а коли виникає інформаційний привід у статтях на українську тематику, вони актуалізуються.

Національно-специфічною, релевантною для кожної мови є її топоніміка, що включає в себе назви різних географічних об'єктів на території функціонування тієї чи іншої мови. Українську макротопоніміку на сторінках російських газет представлено номінаціями українських територій, які не збігаються з адміністративним поділом держави і функціонували в російському ономастиконі протягом століть. Це, зокрема, лексеми: *Полесьє, Слобожанщина, Прикарпат'є, Вольнь, Поднепров'є, Подольє, Галичина, Буковина*: «Лучшим испытательным полигоном для машины стали Закарпатье, Прикарпатье и Гуцульщина» (Изв., 28/VIII–09 г.), «Поездки детей из Галичины на Донбасс и наоборот» (Изв., 21/I–09 г.), «Для Полесья характерны яркие вышиванки с преобладанием красного цвета» (Изв., 2/IX–09 г.).

Для номінації територій адміністративних одиниць (областей та районів) використовуються топоніми, утворені за словотвірною моделлю, спільною для української та російської мов: корінь (назва обласного або районного центру) + су-

⁸ *Какорина Е. В.* Иноязычное слово в речевом узусе разных социальных групп (по данным социолингвистического опроса) // Современный русский язык. Социальная и функциональная дифференциация. — М., 2003. — С. 477.

фікси **-щина, -чина**: *Киевщина, Харьковщина, Донетчина* (пор. рос. *Тамбовщина, Новгородчина, Брянщина*). Ці номінації виступають як варіанти офіційних двочленних назв (*Киевская область, Харьковская область* тощо), функціонуючи в різних жанрах газетного мовлення, напр.: «Всего на Полтавщині не пришло по повесткам 445 ребят» (Изв., 13/І–09 г.), «На Винничині родилась мальчик-крепыш» (Комс. пр., 27/ІІ–09 г.), «На Житомирщині и Львовщині развивается зеленый туризм» (2000, 13/ІІ–09 г.).

Лінгвокультурна взаємодія і взаємовплив мов виявляються не лише в апелятивній лексиці, а й значною мірою в ономастичній, яка є першим кроком входження інокультурними в іншу мовну систему, представлена в ЗМІ як засіб точної локалізації пропонованої інформації. Це стосується не лише номінацій великих територіальних та адміністративних утворень, а й назв окремих населених пунктів — великих і малих міст, селищ, сіл, хуторів і т. ін.: «Этот эмират — спальный микрорайон — или пригород Дубаи. Этакое Бровары под Киевом» (Изв., 13/І–09 г.), «Ледово-снежная Диканька заработает в пятницу» (Изв., 15/І–09 г.), «Чичибабин родился в 1923 году в Кременчуге» (2000, 23/І–09 г.).

Українські гідроніми не лише згадуються авторами газетних текстів у дискурсах різних жанрів, а й функціонують у них як важливий художньо виразний прийом, насамперед це стосується історії та культури Дніпра, Почайни, Прип'яті, їхньої ролі в житті українства: «Именно на этом месте ровно 1020 лет назад текла река Почайна, в которой князь Владимир крестил киевлян» (Изв., 20/І–09 г.), «Спуск на байдарках по Черемошу» (Изв., 31/ІІ–09 г.), «Маршруты по таким рекам, как Ворскла или Случь» (Изв., 12/У–09 г.).

У житті й історії багатьох народів є гідроніми, які виступають символом нації, її гордістю. Дніпро — головна ріка України, її символ — у багатьох художніх творах слугує джерелом літературно-історичних алюзій у сучасних газетних текстах. Ці алюзії є багатозначними, пов'язаними як власне із цим гідронімом, так і з його образом в українській культурі: «Фильмы и программы чудовищно скучны и унылы — не всякий и заинтересованный-то зритель “долетит до середины сего Днепра”» (Изв., 6/ХІ–09 г.).

Журналісти за допомогою українських топонімів у своїх текстах уводять Україну як географічний та геокультурний об'єкт у контекст російської культури початку ХХІ ст.; детальний опис вулиць, районів, великих українських міст Києва, Львова, Одеси, Харкова вербально представляє їх карти початку ХХІ ст. Ці урбаноніми локалізують інформацію про події, уточнюють місце дії: «Открытие метро на Теремки. О метро на Троещину можно смело забыть» (Изв., 5/ІІ–09г.), «Отпевали его в Покровской церкви на Куренёвке» (Изв., 6/ІІ–09г.), «Его стены вновь украсили Соборную площадь в Одессе» (Изв., 16/ІІ–09г.).

Частина українських урбанонімів, які функціонують на сторінках російських газет, набувають додаткової конотації, номінуючи розташовані на них державні установи, громадські організації, дії осіб, що очолюють їх. Наприклад, Банкова вулиця в Києві уособлює адміністрацію президента України, вулиця Грушевського — Кабінет міністрів і Верховну Раду: «Нам известны порядки на Грушевского» (Изв., 12/ІІ–09г.), «Банковая создала мукачевский прецедент» (2000, 13/ІІ–09г.), «Всё решают в кабинетах на Банковой и Грушевского» (2000, 27/ІІ–09г.).

Київський урбанонім *майдан Незалежності* через знакові події в сучасній історії України, що відбувалися на ньому, набув додаткових позитивних і негативних конотацій, функціонуючи як апелятив без додатка: «В оранжевом действе на Киевском майдане» (Комс. пр., 16/ІХ–05г.), «Второй Майдан приведёт к тому, что Украины как государства не будет. Нам предстоит повторение Майдана» (2000, 13/ІІ–09г.), «Участие в протестах на майдане» (Изв., 18/ІІ–09г.).

Розширення семантики слова *майдан* є причиною того, що воно виступає твірною основою для нових похідних лексем — іменників і прикметників, неологізмів із яскравою негативною конотацією: «Во время майданирования агрессивного меньшинства. После майданного переворота» (2000, 20/II–09 г.), «В Раде будет экстрим-свобода майданных собраний» (Изв., 12/I–09 г.). Переносне значення апелюючи *майдан* — події, що відбулися на майдані Незалежності в 2004 році, спричинило появу нових можливостей лексичної сполучуваності цієї лексеми із відтопонімними прикметниками, із ад'ективами, що означають ідеологічне забарвлення протестувальників: «В Симферополе организован “красный майдан”» (Сов. Россия, 22/II–06 г.), «Ющенко отправился на тбилисский майдан спичи толкать» (2000, 16/I–09 г.).

Мікротопоніміка міст тісно пов'язана з назвами споруд, пам'яток архітектури, історії та культури, з якими Україна входить до світового культурного простору: *Києво-Печерська Лавра, Софійський собор, Асканія-Нова, парк «Софіївка»* та ін. Крім цих всесвітньо відомих пам'яток культури, у російських газетах частотними є номінації інших об'єктів, які знайомлять російського читача з глибинною суттю української культури: «Напротив Кирилловской церкви. Восстановление кафедрального Спасо-Преображенского собора в Одессе» (Изв., 16/II–09 г.), «Играет на органе в самом древнем Александровском костёле украинской столицы» (Изв., 2/IX–09 г.), «Автобус с паломниками ехал в Креховский монастырь» (Комс. пр., 29/V–09 г.).

Номінації українських архітектурних пам'яток нерозривно пов'язані із знаковими подіями в історії українського народу, назви яких утворено за моделями N + топонім, відтопонімний Ad + N, уводяться в російський текст: «300-летие победы в Полтавской битве» (Изв., 6/V–09 г.), «Переяславская рада» (Комс. пр., 30/V–09 г.), «Поражение под Берестечком» (2000, 22/V–09 г.), «День подвига под Крутами, день памяти героев Крут» (2000, 6/III–09 г.).

Українські відтопонімні прикметники активно функціонують у назвах українських підприємств, згадуваних у російській пресі: *Дрогобычский нефтеперерабатывающий завод, киевский завод «Авиант», Мариупольский металлургический комбинат, Одесский припортовый завод* і т. ін. Численні номінації українських підприємств, установ, компаній мають у своєму складі власне українські лексеми, напр.: «Банки “Надра”, “Родовид” обанкротились» (Изв., 18/V–09 г.), «Он шутил с земляками и соседями из АО “Мотор-Сич”» (2000, 22/V–09 г.), «24 ребёнка из санатория “Конвалия” Львовской области оказались на больничной койке» (Изв., 8/VIII–09 г.), «От нескольких объектов отказались “Велика кишеня”, “Фокстрот”» (Изв., 26/V–09 г.), «Я был во Львове, в реабилитационном центре “Левеня” для детей с дефектами зрения» (Изв., 5/V–10 г.).

У російську літературну мову також за допомогою газетного дискурсу входять українські топоніми, які виступають як номінації українських підприємств, установ, готелів, аеропортів та ін.: «Элитная клиника “Феофания”» (Изв., 27/III–09 г.), «Дорога в аэропорт “Борисполь”» (Изв., 17/III–09 г.), «Завод “Оболонь” — крупнейший налогоплательщик» (Изв., 2/X–09 г.). Часто такі номінації, особливо культурно-розважальних закладів, подаються українською мовою, в українській орфографії: «Не забывайте про “Батурий” и “Мистецький арсенал”» (2000, 16/IX–08 г.), «Прорубь возле корчмы “Очеретяний кіт”» (Изв., 19/I–09 г.), «Актёры киевского театра “Сузір'я”» (Изв., 18/II–09 г.), «Ехали прекрасным фирменным поездом “Оберіг”» (Изв., 19/II–09 г.).

Україна стає відомою і близькою адресатові — слов'янину і завдяки українським брендам, продукції української промисловості, сільського господарства, прикладного мистецтва, у назвах яких використовуються українські апелюючи і

топоніми, у більшості своїй субстантиви різних словотвірних моделей: «В бюветы “Нафтусю” подвозят холодной» (Изв., 13/III–09 г.), «Самолёт АН–225 “Мрия”» (2000, 13/III–09 г.), «Исследование известных молочных брендов: “Яготинское”, “Білосвіт”, “Щодня”» (Изв., 27/V–09 г.), «Водка “Хортиця” — лидер продаж» (2000, 29/V–09 г.).

До номінацій українських брендів-артефактів семантично і функціонально примикають назви новітніх політичних партій, організацій, громадських об'єднань, частотних у мові українського політикуму та в дискурсах російських газет про політичне та економічне життя України. Вони можуть мати кореляти в російській мові, як, наприклад, *Коммунистическая партия Украины, Партия регионов, Социалистическая партия Украины*. Частина політичних партій у своїх назвах використовує власне українську лексику: «*Батькивщина*», «*Злагода*», «*Громада*», «*Фронт змін*» і т. ін. Наприклад: «Лидер Народного Руха Украины Вячеслав Чорновол. Сегодня Рух абсолютно не та партия, которая была когда-то» (Изв., 2/II–09 г.), «Члены партии “Батькивщина” голосовали против» (Изв., 4/III–09 г.), «Первое демократическое движение страны “Народный Рух Украины за перестройку”. Электорат перехватили разные проекты вроде “Фронта змін” или “Нашей Украины”» (Изв., 4/IX–09 г.).

Як впливає з наведених прикладів, у номінаціях політичних сил поєднуються власне українські лексеми (*рух, зміна*) із російськими словами, а також спостерігається варіативність їх представлення в газетному дискурсі то в російській, то в українській орфографії (*батькивщина* — *батьківщина*). Деякі назви політичних партій мають могутній словотвірний потенціал, виступаючи твірною основою для похідних іменників — *Nomina agentis* і прикметників (напр.: *руховець, руховский*), які органічно входять до лексичних систем української та російської мов: «*Руховцы боролись за независимость и за президентство*» (Изв., 4/IX–09 г.), «*Туда входили политики разного спектра: от социалистов до руховцев*» (Изв., 11/XI–09 г.), «*Два депутата представили руховский законопроект*» (Изв., 2/II–09 г.).

Власне українськими новотворами виступають і інші номінації членів політичних партій і об'єднань, утворених від повних назв партій (*нашеукраинец*) або від відповідних аббревіатур (*нунсовец*) (пор. термінологічні сполучення «*Наша Украина*» і «*Наша Украина — Народная Самооборона*»): «В состав комиссии входили “тимошенковцы” и нашеукраинцы» (Изв., 20/V–09 г.), «Были только “свои” (нунсовцы, бютовцы и чуть-чуть литвиновцев)» (2000, 20/II–09 г.).

Таким чином, український лінгвокультурний компонент (ономастикон та апелятивна лексика) в російських газетних дискурсах виступає важливим сегментом лінгвокультурної інформації про Україну, вербально представляючи україніку в російському культурному просторі початку XXI ст.

N. H. OZEROVA

INTERLINGUISTIC CO-OPERATION IN MODERN RUSSIAN NEWSPAPER DISCOURSE

In the article analyses the process of interlinguistic co-operation (occurrence of Ukrainian kulturem in Russian language) in modern Russian newspaper discourse, informative and functional loading of the Ukrainian vocabulary. Ukrainian toponyms, gidronyms, urbanonyms, appellativy are relevant linguistic units in communicative situations, the recreated in columns of Russian newspapers.

К е у в о р д : interlinguistic co-operation, lingvokulturema, the newspaper discourse.